

Turistički info centar

Ive Lole Ribara 56
25272 Bački Monoštor
Tel: 063/89 38 128
E-mail: ngopodunav@gmail.com
www.freewebs.com/skituljko/

Pokrajinski sekretarijat
za rad, zapošljavanje
i ravnopravnost polova

Stipan Kovač Malanka - "Zadnje dvorište u Monoštoru", ulje na platnu
Naslovna strana - Stipan Kovač Malanka - "U Gornjem Podunavlju", ulje na platnu

Atelje Kovač

Bački Monoštor je živopisno selo na severozapadu Vojvodine, poznato po ljubavi svojih meštana prema vodama i šumama koje ga okružuju, te još nosi i naziv **“Selo na sedam Dunava”**.

Obiluje tradicionalnim i umetničkim zanatima koji su usko vezani uz prirodne lepote Specijalnog rezervata prirode **“Gornje Podunavlje”**.

Ritovi, močvare, adice, kanali, dunavski rukavci i poplavne šume, pored toga što su riznica biodiverziteta, bogat su izvor prirodnih materijala. U davnim vremenima, drvo, trska, rogoz i zemlja koristili su se za izradu svih upotrebnih predmeta, alata, kuća itd.

Način života meštana, koji podrazumeva sklad sa prirodom, značajni je segment održivog razvoja. Zanatski proizvodi koji se i danas izrađuju, na tradicionalan način, pronalaze svoju primenu u savremnom dobu, pa čak i kao suveniri za goste Monoštora.

Poseta Monošturu vam pruža mogućnost da isprobate najbolji na svetu monoštorski riblji paprikaš po receptu vrhunskih majstora, da uživajte u ukusu domaće rakije uz koju se raspredaju najlepše priče i oživljavaju anegdote, da učestvujete u pripremi domaćih poslastica, zimnice i ostalih dakonija, da postanete deo nostalgичne prošlosti u koju će vas vratiti miris dunje sa ormara u etno kućama koje čuvaju neko prošlo vreme – vreme naših baka, vreme prela, divana, devojačkih pesama, dečjeg smeha i nestašluka, da dozvolite sebi da vas zaslepi šarenilo i svetlucavost šokačke narodne nošnje koju i danas sa ponosom oblače monoštorke i monoštorci, da isplovite čamcem u okolne dunavske rukavce i kanale, pa posvedočite činjenici da je Monoštor selo „Na sedam Dunava“, da biciklom obidete sve upisane i neupisane staze, da izaberete svoje najidealnije mesto za pecanje, da u septembru slušate ljubavni zov ritskog jelena koji uliva strahopoštovanje prema ovim veličanstvenim životinjama, da kroz dvogled namignete crnoj rodi, da se provozate fjakerom kroz selo, šume i oranice, pa u topotu konjskih kopita odgonetnete većtu melanholiju ravničarskih večeri...

ROGOZAR

Izrađuje torbe i prostirke od vodene biljke rogoz. Kod nas u selu, ove torbe zovu se „cekeri“, a prostirke – „asure“. Ranije su ovi predmeti bili nezaobilazni u upotrebi u svakidašnjem životu. Ceker je vremenom zamenila plastična kesa, koja nije ni deseti deo izdržljiva kao pletena torba od rogoza, a da ne spominjemo i zagađivanje okoline. Asure se danas koriste i kao podne i zidne obloge.

KLOMPAR

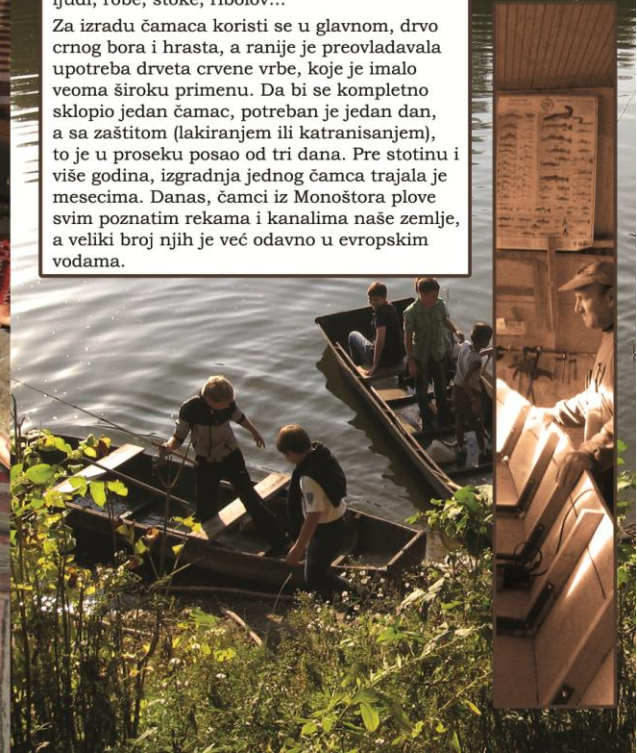
Najčešće od crvene vrbe, pomoću posebnih alatki, izrađuju se drvene klompe, svoje-vremeno najzastupljenija obuća na selu. Klompe su mogle biti muške ili ženske, a nosile su se i leti i zimi. U Monoštoru je radilo i do pedeset klompara.

Danas se one koriste za dekoraciju, izradu dekorativnih kompleta za piće, a poneki deka i danas ulicom prošetati svoje klompe.

ČAMDŽIJA

Izrada dunavskih i kanalskih čamaca stari je zanat, bez kojeg je bio nezamisliv transport ljudi, robe, stoke, ribolov...

Za izradu čamaca koristi se u glavnom, drvo crnog bora i hrasta, a ranije je preovladavala upotreba drveta crvene vrbe, koje je imalo veoma široku primenu. Da bi se kompletno sklopio jedan čamac, potreban je jedan dan, a sa zaštitom (lakiranjem ili katranisanjem), to je u proseku posao od tri dana. Pre stotinu i više godina, izgradnja jednog čamca trajala je mesecima. Danas, čamci iz Monoštoru plove svim poznatim rekama i kanalima naše zemlje, a veliki broj njih je već odavno u evropskim vodama.

TKANJE I IZRADA ŠOKAČKE NOŠNJE

Na drvenom razboju, od tkanine i vunice, izrađuju se torbe, šalevi, zavese, prostirke, kao i delovi šokačke nošnje. Šarene, duge prostirke - "tranjarice", pokrivala su zemljane podove kuća, a dekorativne prostirke - "ponjave", sa karakterističnim motivima, krasile su krevete i stolove.

I danas se ukusno dekorirše prostor ovim tkaninama, torbe i šalevi odišu tradicijom i stilom, a nošnje savršenstvom izrade.

IZRADA PROIZVODA OD TRSKE

Trska koja raste na obalama kanala i dunavaca, koristi se za izradu štukatura - materijala koji se koristi u građevini, za senčenje, izolaciju i sl., a i u savremenom građevinarstvu, pokazao se kao odličan prirodni izolator.

Kuća u Monoštoru, kao i u mnogim drugim delovima Vojvodine, prekrivane su krovovima od trske, a majstori koji to i danas znaju da rade, veoma su cenjeni.

PLETENJE MREŽA I RIBARSKIH ALATKI

Život pored vode podrazumeva i tradiciju bavljenja ribolovom. Osnovna sredstva za rad svakog ribara su pouzdan čamac i dobra mreža. Pletenje mreža i čuvarki zahteva sate i sate uvežbanih pokreta ruku i posebne drvene igle.

Mreže se koriste i danas, za ribolov ili dekoraciju, a izrađuju se još i ležaljke i drugi predmeti od ispleteneog konca i kanapa.

KOVAČ

Kovačka vatra omekšava i najčvršći metal, a vešte ruke kovača skladnim i melodičnim udarcima čekića oblikuju novu potkovicu za ponositog dorata, belca ili vranca. Kovač, pored toga, izrađuje i oštri sečiva, raonike plugova, kao i dekorativne ograde i kapije od kovanog gvožđa....

Ova divna melodija koju proizvode čekić i nakovanj i danas odzvanja ulicama sela.

IZRADA SUVENIRA I DEKORATIVNIH PREDMETA OD DRVETA

Prirodni oblici granja i stabala drveća, inspiracija su za veštu umetničku ruku, koja za čas od obične grane stvori prelepu lampu ili svećnjak. Isto tako, od drveta se izrađuju igračke, komadi nameštaja, suveniri, kompleti za piće, dekorativne flaše...

DUBOREZ I SATOVI OD PRIRODNIH MATERIJALA

Tekstura drveta pogodna je za različite vrste obrade, tako se duborezom ukrašavaju drveni predmeti, vrata, ormari, izrađuju se delovi nameštaja, postolja za trofeje... Interesantni su i satovi od drveta i različitih prirodnih materijala kojima nas dariva šuma.

Monoštorci imaju dugu tradiciju bavljenja pčelarstvom. Pored samog meda, izrađuju se različite mešavine sa biljem, medene rakije, likeri...

KREATIVE RADIONICE

Izrada maštovitih suvenira i sitnica sa obeležjem sela način su izražavanja monoštorskih kreativki.

Bakice u Monoštoru, iz prevelike ljubavi, izrađuju male komplete nošnji, izložene na lutkama.